

PREFACI

Els dies 21 i 22 d'octubre de 1994 es van celebrar al Palau Montcada de la ciutat de Fraga (Baix Cinca) les tres sessions en que es dividí el Dinovè Col·loqui General de la Societat d'Onomàstica. L'organització del Col·loqui anà a càrrec de l'Institut d'Estudis del Baix Cinca i de la Societat d'Onomàstica i comptà en tot moment amb la col·laboració de l'Associació de Consells Locals de La Franja, l'Associació Cultural del Matarranya, l'Institut de Estudios Altoaragoneses i, molt especialment, de l'Ajuntament de Fraga.

La temàtica concreta que es fixà per a aquest Col·loqui és dividí en a) Onomàstica i Toponímia de la Franja, b) Onomàstica i literatura popular i c) Malnominació. Per emmarcar les comunicacions es van encarregar tres ponències: la primera, de literatura popular i onomàstica, a Artur Quintana, la segona, sobre la investigació onomàstica a la Franja, a Hèctor Moret i la tercera, sobre malnominació, a Josep Galan; ponències que en el moment de publicar aquestes actes no s'ha volgut destriar de la resta d'aportacions que amb l'etiqueta de comunicacions es van presentar al Col·loqui.

La major part de comunicacions, a l'igual que les ponències, es van centrar en les terres i les persones de les comarques aragoneses de llengua catalana.

En el moment de preparar l'edició de les actes d'aquest XIXè Col·loqui de la Societat d'Onomàstica —que per diferents entrebancs s'ha endarrerit gairebé en excés—, només s'ha intentat fer les correccions imprescindibles en els treballs que s'hi recullen. Diversos investigadors, sobretot els originaris de les terres de llengua catalana de l'Aragó, van demanar explícitament als curadors de l'edició que s'intentés conservar, en un equilibri sempre difícil, algunes de les solucions morfològiques, sintàctiques, lèxiques i toponímiques que presentaven en llurs comunicacions, solucions pròpies en moltes ocasions de les poblacions d'on són originaris aquests investigadors, malgrat que en alguns casos, pocs, no estessen prou contemplades dins de la normativa del català general. I així s'ha intentat fer.

Amb la celebració l'octubre de 1994 del XIXè Col·loqui de la Societat d'Onomàstica a Fraga s'obria un nou camí en la perspectiva de la realització periòdica de trobades d'estudiosos de la llengua i la cultura catalanes de l'Aragó, camí que el diumenge 29 d'octubre de 1995 va permetre organitzar —gràcies a circumstàncies atzaroses, tot

s'ha de dir, i a la gentilesa del Centre d'Estudis de la Terra Alta— d'un segon col·loqui a Batea, en el marc de les Segones Jornades d'Estudi a la Terra Alta, centrat en bona part, com el de Fraga, en l'Aragó catalanòfon.

El col·loqui de Batea va permetre aplegar algunes de les més recents investigacions i estudis sobre la llengua i la cultura catalanes d'aquest territori, i donar d'aquesta manera continuïtat a un dels aspectes —el del marc geogràfic de l'Aragó catalanòfon— del Col·loqui de Fraga. Amb tot, cal dir que el Col·loqui de Fraga s'havia concebut, en un primer moment i des de la perspectiva de les associacions de l'Aragó de llengua catalana, com un col·loqui aïllat.

Malgrat la voluntat permanent de crear un àmbit específic destinat a promoure la recerca sobre l'Aragó catalanòfon, i on poder presentar els resultats d'aquesta recerca, la possibilitat de celebració de nous col·loquis —o reunions—, en principi de periodicitat i temàtica diversa, no pot estar regit per cap compromís temporal, sinó que només pot ésser el fruit de la voluntat de les persones interessades per la història, la cultura i la llengua de l'Aragó catalanòfon, de l'esforç de les associacions implicades en la defensa de la cultura i la llengua catalanes d'Aragó i també —i no menys important— de l'interès de l'administració aragonesa sensibilitzada per la llengua i la cultura de tots els ciutadans aragonesos.

Fraga, maig de 1996

Institut d'Estudis del Baix Cinca